

7. Сігайов А. О. Про функції грошей та системи грошового обігу // Формування ринкових відносин в Україні: зб. стат. мол. уч. і асп. — К., 1997. — Вип. 3. — С. 60—64.
8. The Challenge of International Finance / Ed. By Guenter Reimann and Edwin F. — N. Y. Wigglesworth, 1966. — P. 20.
9. Національна грошова система і проблеми формування номінальної і реальної вартості грошей / Г. І. Башнянін, Д. П. Богиня, В. С. Загорський та ін. // Фінанси України. — 1999. — № 1. — С. 3—11.
10. Макконел К. Л. Брю С. Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. — Т. 1. — М.: Республика, 1992. — 399 с.
11. Шевченко С. Г. Структура грошових систем // Вісн. Львів. держ. фінанс. акад. — Львів: ЛДФА, 2007. — № 12. — С. 203—212.
12. Рузавин Г. Самоорганизация как основа эволюции экономических систем // Вопросы экономики. — 1996. — № 3. — С. 103—114.
13. Кривень В. М. Про природу грошей // Фінанси України. — 1996. — № 12. — С. 48—50.
14. Войтюк Д. Грошові потоки: класифікація та вплив на грошову масу і грошову базу // Економіка України. — 1999. — № 5. — С. 22—29.

Статтю подано до редакції 01.02.11 р.

УДК 336

Герасимович А. М.,
д-р екон. наук, професор,
професор кафедри менеджменту банківської діяльності

КОЕФІЦІЄНТНИЙ АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ БАЛАНСУ БАНКУ

Раскрывается сущность понятий ликвидности банка и баланса банка и системы важнейших показателей — коэффициентов, которые характеризуют их уровень. Их расчетами, на примере баланса конкретного банка, показано, что каждый из них раскрывает определенную сторону ликвидности (исходя из своего назначения).

Essence of concepts of liquidity of bank and bank and system of major indexes statement opens up — coefficients which characterize their level. Them calculation, on the example of concrete bank statement, it is rotined that each of them exposes the certain side of liquidity (coming from setting) which forms general liquidity of bank and him the financial state.

Розкривається сутність понять ліквідності банку і балансу банку та системи найважливіших показників — коефіцієнтів, які характеризують їх рівень. Їх розрахунками, на прикладі балансу конкретного банку, показано, що кожний із них розкриває певну сторону ліквідності (виходячи зі свого призначення), що формує загальну ліквідність банку та його фінансовий стан.

Которая формирует общую ликвидность банка и его финансовое состояние.

Ключові слова: ліквідність банку, ліквідність балансу, коефіцієнти ліквідності, нормативи ліквідності.

Ліквідність банку — це його здатність своєчасно та в повному обсязі задовольняти невідкладні потреби у грошових коштах.

Ліквідність банку тісно пов'язана з поняттям ліквідності балансу. Цей показник визначається співвідношенням вимог (статей активу) і зобов'язань (статей пасиву) на певний момент часу. Отже, ліквідність банківського балансу є складовою загальної ліквідності банку, а відтак, процедура визначення ліквідності балансу є необхідним етапом аналізу рівня ліквідності банку.

Таким чином, ліквідність банку — це можливість використовувати його активи в якості наявних коштів або швидко перетворювати їх у такі.

Баланс вважається ліквідним, якщо його стан дозволяє за рахунок швидкої реалізації коштів по активу покривати термінові зобов'язання по пасиву. Можливість швидкого перетворення активів банку в грошову форму для виконання його зобов'язань визначається рядом чинників, серед яких вирішальним є відповідність термінів розміщення коштів термінам залучення ресурсів. Інакше кажучи, який пасив по терміну, таким повинний бути й актив. Тоді

забезпечується рівновага в балансі між сумою і терміном вивільнення коштів по активу в грошовій формі і сумою і терміном майбутнього платежу по зобов'язаннях банку.

На ліквідність балансу банку впливає структура його активів: чим більше частка першокласних ліквідних коштів у загальній сумі активів, тим вище ліквідність банку. Активи банку за ступенем їхньої ліквідності можна розділити на три групи:

1. Ліквідні кошти, що знаходяться в негайній готовності, або першокласно ліквідні засоби. В їхньому числі: каса, кошти на коррахунку, першокласні векселі і державні цінні папери.

2. Ліквідні засоби в розпорядженні банку, що можуть бути перетворені в кошти. Мова йде про кредити й інші платежі на користь банку з термінами виконання в найближчі 30 днів, умовно реалізованих цінних паперах, зареєстрованих на біржі (як і участь в інших підприємствах і банках), й інших цінностях (включаючи нематеріальні активи).

3. Неліквідні активи — це прострочені кредити і ненадійні борги, будинки і спорудження, що належать банку і відносяться до основних фондів.

Крім того, ліквідність банку залежить від ступеня ризику окремих активних операцій: чим більша частка високоризикових активів у балансі банку, тим нижче його ліквідність. Так, у сформованій практиці до надійних активів прийнято відносити наявні кошти, а до високоризикових — довгострокові вкладення банків. Ступінь кредитоспроможності позичальників банку робить істотний вплив на своєчасне повернення позичок і тим самим на ліквідність балансу банку: чим більше частка високоризикових кредитів у кредитному портфелі банку, тим нижча його ліквідність. Ліквідність залежить також від структури пасивів балансу. Якщо по вкладах до запитання вкладники вправі зажадати гроші в будь-який момент, то строкові вклади знаходяться в розпорядженні банку більш-менш тривалий період, і, отже, за інших рівних умов, підвищення питомої ваги вкладів до запитання і зниження частки строкових вкладів знижує банківську ліквідність.

Надійність депозитів і позик, отриманих банком від інших кредитних установ, також впливає на рівень ліквідності балансу. Ліквідність балансу банку оцінюється за допомогою розрахунку спеціальних показників, що відображають співвідношення активів і пасивів, структуру активів. У міжнародній банківській практиці найчастіше з цією метою використовуються коефіцієнти ліквідності. Останні являють собою співвідношення різноманітних статей активу балансу кредитної установи з визначеними статтями пасиву або, навпаки, пасивів з активами. Показники ліквідності в різних країнах мають різноманітні назви, неоднакові методики їх визначення, що пов'язано зі сформованою практикою і традиціями і залежать від спеціалізації і величини банків, проведеної політики в області кредиту й ряду інших обставин.

Звичайно, для оцінки ліквідності застосовуються коефіцієнти коротко- і середньострокової ліквідності. Вони обчислюються як відношення короткострокових ліквідних активів або середньострокових активів до відповідних по термінах пасивів.

У ряді країн ринкової економіки банки зобов'язані підтримувати коефіцієнти ліквідності не нижче визначеного рівня, названого нормою ліквідності. Норми ліквідності в одних країнах встановлюються органами банківського і валютного контролю, в інших — банківським законодавством. Їхня величина визначається з урахуванням накопиченого досвіду і конкретних місцевих умов. У нашій країні, з метою контролю за ліквідністю комерційних банків, також були введені норми ліквідності. Оцінка рівня ліквідності банку досягається шляхом зіставлення значення коефіцієнтів ліквідності конкретного банку з установленими нормами.

Підтримка ліквідності на необхідному рівні здійснюється за допомогою проведення визначеної політики банку в області пасивних і активних операцій, залученої з урахуванням конкретних умов грошового ринку, специфіки клієнтури, особливостей здійснюваних операцій, можливостей виходу на нові ринки і розвитку банківських послуг.

У процесі аналізу ліквідності балансу комерційного банку ставиться завдання визначення фактичної ліквідності, відповідність її нормативам, виявлення чинників, що викликали відхилення фактичного значення коефіцієнтів ліквідності від установлених Національним банком.

Нами на підставі власного досвіду та літературних джерел узагальнено в таблицях найбільш використовувані коефіцієнти, що з різних сторін характеризують і розкривають на певну дату як ліквідність банку, так і його балансу, тобто його фінансовий стан, який є результатом досягнутої ліквідності.

СИСТЕМА КОЕФІЦІЄНТІВ ЛІКВІДНОСТІ БАЛАНСУ БАНКУ

1. Економічний зміст коефіцієнта	2. Формула розрахунку
<p>1. Коефіцієнт співвідношення позик і депозитів (Кспд) характеризує здатність банку залучати депозити для підтримки своїх кредитних операцій і надавати їх у кредит. Високе значення цього коефіцієнта традиційно асоціюється і та вразливість щодо дії кредиторів, несприятливі економічні умови чи наслідки швидкого вилучення депозитів.</p> <p>Низьке значення цього коефіцієнта вказує на неможливість прийняти існуючий ризик у кредитуванні та ймовірність збитків від кредитної діяльності в майбутньому.</p> <p>Оптимальне значення даного коефіцієнта — 70—80 %.</p> <p>Це межа оптимального співвідношення між доходністю і ліквідністю</p>	$K_{\text{спд}} = \frac{\text{Всі позикові активи}}{\text{Основні депозити}}$ <p>Оптимум 70—80 %</p>
<p>2. Коефіцієнти миттєвої ліквідності (Кмл) встановлюється для контролю за здатністю банку забезпечити своєчасне виконання своїх зобов'язань за рахунок високоліквідних активів (коштів у касі та на кореспондентських рахунках) протягом одного дня.</p> <p>Нормативне значення нормативу Кмл має бути не менше 20 %, тобто ризику можуть бути піддані не більше 80 % зобов'язань банку, або не менше 20 % зобов'язань мають покриватися високоліквідними активами. Іншими словами, норматив миттєвої ліквідності допомагає оцінити спроможність банку одночасно погасити всі свої зобов'язання.</p> <p>За рівня Кмл 20 % клієнти банку можуть бути впевненими у вільному доступі до коштів, що перебувають в управлінні банку та його установ. Оперативний аналіз динаміки цього нормативу менеджери установи банку та його головної контори здійснюють щоденно.</p> <p>Під час оперативного аналізу миттєвої ліквідності можливі три ситуації: коли Кмл >20 %, коли Кмл =20 %, коли Кмл <20 %.</p> <p>Якщо фактичне середньозважене значення Кмл вище за нормативне й ця тенденція спостерігається кілька днів місяця, то банк може нагромаджувати кошти для надання позичок чи здійсненні інвестицій, у нього недопустимо велика частка зобов'язань до запитання, і він остерігається раптового їх відпливу, спостерігаються тимчасові труднощі з підпроцентним розміщенням залучених коштів, управління ліквідністю неналежно організовано.</p> <p>Якщо ж ситуація свідчить про непокриття нормативу, то банк може мати проблеми з використанням зобов'язань перед клієнтами, покривати стрімкий відплив коштів з депозитів, допускати невчасну проплату рахунків клієнтів, а отже, його фінансове становище катастрофічно погіршується</p>	$K_{\text{мл}} = \frac{\text{Каса} + \text{Коррахунки}}{\text{Зобов'язання за поточними рахунками}}$ <p>Оптимум не < 20 %</p>
<p>3. Коефіцієнт ліквідності за строковими зобов'язаннями (Кслз) — показує, яку частину страхових зобов'язань може бути погашено з гарантією, в разі призупинення банком проведення операцій. Цей показник є від'ємним і вказує на те, що погашення строкових зобов'язань можливе тільки за рахунок погашення наданих позичок у міру їх повернення. Його допустиме значення мінус 25 %, а критичне дорівнює 50 %. Звісно, на повернення позик впливає якість кредитного портфеля. Тому ця обставина завжди береться до уваги як фактор обмеження</p>	$K_{\text{слз}} = \frac{\left(\begin{array}{c} \text{Активи} \\ \text{високоліквідні} \end{array} \right) - (\text{Зобов'язання})}{\text{Зобов'язання строкові}}$ <p>Оптимум 25—30 %</p>

4. Коефіцієнт загальної ліквідності (Кзагл) — чи є що реалізувати, щоб погасити зобов'язання	$K_{\text{загл}} = \frac{\text{Активи всього}}{\text{Зобов'язання}}$ <p>Оптимум не < 100 %</p>
5. Співвідношення високоліквідних активів (Ва) до робочих активів (Ра) Оптимальне значення даного показника має бути не менше ніж 20 %. Оперативний аналіз коефіцієнта співвідношення високоліквідних і робочих активів подібний до методики аналізу інших нормативів ліквідності. Непокриття, як і надлишок коштів понад нормативне значення, — явище негативне. Недотримання свідчить про втрату банком майбутніх доходів. Це пов'язано з тим, що різницю між робочими й високоліквідними активами та основними засобами становлять підпроцентні активи. Тому зростання частки високоліквідних активів супроводжується зниженням частки доходних активів (кредитів), і навпаки, якщо частка знерухомлених та подібних їм активів у структурі робочих активів не змінюється. Тому в управлінні ліквідністю банку намагаються підтримувати цей показник у межах, близьких до оптимального	<p style="text-align: center;">Високоліквідні</p> $\frac{B_a}{P_a} = \frac{\text{активи}}{\text{Робочі активи}}$ <p>Оптимум не < 20 %</p>
6. Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл) встановлюється для визначення збалансованості строків і сум ліквідних активів і зобов'язань банку. Визначається як співвідношення активів первинної (гроші) та використаної ліквідності (кредити+ЦП)	<p style="text-align: center;">Активи первинної та вторинної ліквідності</p> $K_{\text{пл}} = \frac{\text{Зобов'язання до 30 днів}}{\text{Оптимум не < 40 \%}}$
7. Норматив короткострокової ліквідності (Ккл) встановлюються для контролю за здатністю банку виконувати прийняті ним короткострокові зобов'язання за рахунок ліквідних активів. Він показує, чи достатньо ліквідних активів для погашення всіх своїх зобов'язань. Ліквідність банку підтримується завдяки залученню коштів на депозитні рахунки, надходженню платежів і перерахувань за позичками й цінними паперами, укладанню РЕПО-угод, запозичень на міжбанківському ринку та в Національного банку України (ломбардні, аукціонні кредити та ін.). Оскільки кредити та інші банківські інвестиції, що мають конкретний строк погашення, забезпечують природний і сталий прилив грошей, то ліквідність прямо залежить від оборотності складових кредитно-інвестиційного портфеля	<p style="text-align: center;">Активи високоліквідні (гроші + кредити)</p> $K_{\text{кл}} = \frac{\text{Зобов'язання до 1 року}}{\text{Оптимум не < 20 \%}}$
8. В основі управління ризиком ліквідності лежить аналіз відносних показників і грошового потоку. Серед коефіцієнтів ключовими є: а) відношення залучених коштів до власних; б) відношення кредитів до строкових депозитів. Ці показники зосереджують увагу не лише на активності залучення коштів на грошовому ринку та вигідному розміщенні їх, а й засвідчують здатність банку набувати ліквідності шляхом залучення коштів із зовні та надходження платежів і перерахувань	$K_{\text{здатності}} = \frac{\text{Всі зобов'язання}}{\text{Власний капітал}}$ <p>(свідчить про активність залучення коштів на грошовому ринку)</p> $K_{\text{залучення}} = \frac{K_n \text{ (кредити надані)}}{D_c \text{ (депозити строкові)}}$ <p>(свідчить про активність розміщення строкових депозитів у кредити)</p>
9. Коефіцієнт мобільності високоліквідних активів (Кмоб.вла) визначається відношенням абсолютно ліквідних до високоліквідних активів: Він показує, якою часткою грошової наявності можна скористуватися для негайного виконання чи погашення зобов'язань і боргів безпосередньо в установах даного банку	<p style="text-align: center;">Абсолютно ліквідні активи</p> $K_{\text{моб.вла}} = \frac{\text{Активи високоліквідні}}$
10. Коефіцієнт мобільності гривневої (інвалютної) (Кмоб.інв) складової високоліквідних активів визначається діленням гривневих (інвалютних) готівкових коштів на сукупні високоліквідні. Він уточнює частку гривневих коштів у касі та на коррахунках у наявних високоліквідних активах і свідчить про активність валютних операцій	<p style="text-align: center;">Інвалютні високоліквідні активи</p> $K_{\text{моб.інв}} = \frac{\text{Активи високоліквідні сукупні}}$

11. Коефіцієнт трансформації залучених коштів (Ктзл) визначається діленням різниці між зобов'язаннями і підпроцентними активами на зобов'язання банку. Він розкриває рівень використання залучених коштів (сукупних зобов'язань) для погашення платежів, видач готівкою, переказів та інших вилучень і перерахувань.	$K_{тзк} = \frac{(\text{Зобов'язання}) - \left(\frac{\text{Активи}}{\text{процентні}} \right)}{\text{Зобов'язання сукупні}}$
12. Коефіцієнт ліквідних активів (Кла) визначається додаванням міжбанківських активів (МБА) до активів високоліквідних (Авл) і відніманням міжбанківських кредитів (МБК) від НБУ та діленням на робочі активи (Ар). Цей показник розкриває намагання банку поліпшити свою ліквідність коштами міжбанківських запозичень. Цей показник у США й Канаді становить 24 %. Методику його розрахунку рекомендував банк міжнародних розрахунків	$K_{ла} = \frac{(\text{МБА} + \text{А}_{вл}) - \text{МБК}}{\text{А}_{р}}$
13. Коефіцієнт співвідношення короткострокових кредитів (Кк) і строкових депозитів (Дс). Засвідчує про ефект оборотності активів, які сформовані зі стабільного джерела ресурсів. Це означає, що строкові депозити здійснюють максимальне число оборотів відповідною масою прибутків без завдання шкоди платоспроможності. Безпечна зона такого кредитування встановлюється банком і складає, як правило, до 50 %	$K_c = \frac{\text{Кк (кредити короткострокові)}}{\text{Дс (депозити строкові)}}$ Оптимум до 50 %

Використовуючи наведену в табл. 1 методику, нами, на прикладі балансу конкретного банку (табл. 1), здійснено розрахунок фактичних рівнів коефіцієнтів ліквідності досягнутих банком станом на 1 січня 2008 та 2009 року. Рівень кожного коефіцієнту (виходячи з його призначення) розриває певну сторону ліквідності балансу банку та в сукупності характеризують його фінансовий стан.

Таблиця 2

РІВЕНЬ ПОКАЗНИКІВ ЛІКВІДНОСТІ БАНКУ «ВИМПЕЛ»

№ п/п	Назва показників	Нормативне або оптимальне значення	Фактично станом	
			на 01.01.2008	на 01.01.2009
1.	Коефіцієнт співвідношення позик і депозитів (Кспд)	0,70-0,80	0,59	0,89
2.	Коефіцієнт миттєвої ліквідності (Кмл)	не <0,20	1,85	1,02
3.	Коефіцієнт ліквідності за строковими зобов'язаннями (Клсз)	0,25-0,30	0,61	0,36
4.	Коефіцієнт загальної ліквідності (Кзагл)	не < 1,0	1,78	1,89
5.	Співвідношення високоліквідних активів до робочих активів	не <0,20	0,76	0,65
6.	Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	не < 0,40	3,43	1,97
7.	Коефіцієнт короткострокової ліквідності (Ккл)	не <0,20	0,85	1,09
8.	Коефіцієнти грошового потоку: а) коефіцієнт відношення залучених коштів до власних (про активність залучення коштів на грошовому ринку) б) коефіцієнт відношення кредитів до строкових депозитів (про активність розміщення строкових депозитів у кредити)	в межах 1,0	1,28	1,12
		<1,0	0,86	3,66
9.	Коефіцієнт мобільності високоліквідних активів (Кмоб.вла)	X	0,34	0,51
10.	Коефіцієнт мобільності гривневої (інвалютної) складової високоліквідних активів (К моб.інв.)	X	0,01	0,98
11.	Коефіцієнт трансформації залучених коштів (Ктзк)	у межах 0,50	0,59	0,80
12.	Коефіцієнт ліквідних активів (Кла)	з досвіду США і Канади 0,20—0,25	0,83	0,67
13.	Коефіцієнт співвідношення короткострокових кредитів і строкових депозитів (Кс кК,сд)	до 0,50	0,61	3,49

Вісник КЕФ КНЕУ імені В. Гетьмана. 2011. № 1

Якщо зупинитися на аналізі фактичного рівня кожного із коефіцієнтів ліквідності досліджуваного банку «Вимпел», на прикладі якого апробована методика, то можна переконатися, що одержаний рівень базується на методичних засадах економічного змісту коефіцієнтів, розкритих нами в табл. 1.

Загальний висновок. Розглянута система коефіцієнтів ліквідності дає підстави для використання науковцями і практиками при здійсненні аналізу фінансового стану комерційного банку.

Додаток А

БАЛАНС БАНКУ «ВИМПЕЛ»

№ п/п	Статті активу балансу	На 01.01.08	На 01.01.09	24	Дебіторська заборгованість за господарською діяльністю банку	1400	116260
1	2	3	4	25	Дебітори за операціями з клієнтами банку	14300	112000
	I. Грошові кошти банку			26	Витрати майбутніх періодів		2600
1	Банкноти та монета в касі банку	45050	269260	27	Нараховані але не сплачені витрати	3200	43000
2	Коррахунки в НБУ	808480	3350000	28	Резерв під можливі втрати за сумнівною дебіторською заборгованістю	1300	1000
3	Рахунки в банках нерезидентах у неконвертованій валюті	31200	750000		Разом група V (п.24+25+26+27-28)	17600	272860
4	Коррахунки в інших банках у ВКВ	15180	53500		Баланс (активи всього) (групи I+II+III+IV+V)	6167130	17684320
5	Коррахунки в інших банках-резидентах у національній валюті*	607500	557450	№ п/п	Статті пасиву балансу	На 01.01.08	На 01.01.09
	Разом група I (п.1+2+3+4+5)	1507410	4980210	1	2	3	4
	II. Цінні папери				I. Зобов'язання		
6	Враховані банком векселі в портфелі банку	2200000	3400000	1	Коррахунки банків	45520	400000
7	Опротестовані векселі	711000	1322000	2	Депозити та кредити банків (міжбанківські кредити)	120000	295200
8	Власні акції банку в портфелі на інвестиції	40000	150000	3	Кошти до запитання (депозити до вимоги) — розрахункові та поточні рахунки клієнтів)	767250	4496650
9	Резерв під знецінення цінних паперів на інвестиції	1000	10000	4	Строкові депозити клієнтів, усього	1628450	1415910
10	Нетто цінних паперів на інвестиції	39000	140000		У тому числі:		
	Разом група II (п.6+7+10)	2950000	4862000		Вклади і депозити юридичних осіб	827000	864100
	III. Розрахунки за операціями з клієнтами (кредитний портфель)				Вклади і депозити громадян	801450	551810
11	Короткострокові кредити суб'єктам господарської діяльності	440900	4221270	5	Інші зобов'язання, всього	902210	2718230
12	Прострочені короткострокові кредити	150000	66750		У тому числі:		
13	Пролонговані короткострокові кредити	280000	177400		Нараховані проценти	80000	110000
14	Короткострокові кредити громадянам	32100	179600		Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами	175210	1013230
15	Міжбанківські кредити	526700	538900		Доходи майбутніх періодів	400000	595000
	Разом група III (п.11+12+13+14+15)	1429700	5183920		Кредиторська заборгованість за господарською діяльністю банку	247000	1000000

	IV. Основні засоби, нематеріальні активи та матеріали				Разом група I (зобов'язання) (п.1+2+3+4+5)	3463430	9325990
16	Нематеріальні активи	3500	6700		II. Власний капітал		
17	Зношення нематеріальних активів	500	670	6	Сплачений статутний капітал банку	1810000	6338330
18	Нетто нематеріальних активів	3000	6030	7	Несплачений статутний капітал	40000	60000
19	Господарські матеріали	52300	25000	8	Резервний фонд	173200	500000
20	Малоцінні та швидкозношувані предмети	18500	62300	9	Нерозподілені прибутки минулих років	150500	710000
21	Операційні власні основні засоби	198620	2472000	10	Прибуток звітного року до затвердження	530000	750000
22	Знос основних засобів	10000	180000		Разом група II (п.6+7+8+9+10)	2703700	8358330
23	Нетто основних засобів	188620	2292000		Баланс (пасиви всього) (групи I+II)	6167130	17684320
	Разом група IV (п.18+19+20+23)	262420	2385330				
	V. Інші активи						

Література

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000.
2. Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Затверджена Постановою Правління НБУ від 28.08.2001 №368.
3. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А. М. Герасимович, В. М. Кочетков, І. М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. д.е.н. проф. А. М. Герасимовича: 3-й вид. — К.: КНЕУ, 2010. — 600 с.
4. Васюренко О. В., Волохата К. О. Економічний аналіз комерційних банків: Навч. пос. — К.: Знання, 2006. — 464 с.
5. Раєвський К., Раєвська Т. Методичні рекомендації щодо економічного аналізу діяльності комерційного банку // Вісник Національного банку України. — 1999. — № 3, 4.
6. Туркало Р. І., Щибиволок З. І. Фінансовий аналіз комерційного банку: основи теорії, експрес-діагностика, рейтинг: Навч. посібник. — К., 1999. — 233 с.

Статтю подано до редакції 05.02.11 р.

УДК 336.722.8

К. М. Гладчук,
аспірантка кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНВЕТОРІВ У ПРОЦЕСІ ІРО УКРАЇНСЬКИХ КОМПАНІЙ

В статье раскрыты правовые основы защиты прав инвесторов, которые участвуют в IPO украинских компаний, в качестве примера приведен опыт российского законодательства, выявлены факторы, которые препятствуют участию отечественных и иностранных инвесторов в IPO украинских эмитентов.

Ключевые слова: IPO, защита прав инвестора, инвестиционная деятельность, право на информацию, ответственность за правонарушения.

The article defines legal basis of protecting the rights of investors participating in Ukrainian companies' IPOs. The experience of Russian legislation is given as an example. Factors preventing from domestic and foreign investors' participation in Ukrainian issuers' IPOs are revealed.

Key words: IPO, investor rights protection, investment activity, information right, liability for wrongdoings.